

L'ECLÈCTICA

Rei de mi

Joan Cavallé

bromera

PREMI DE NOVEL·LA CIUTAT D'ALZIRA

esbarriat del món hi ha una cosa rara. Afina la vista, analitza la informació i descobreix que sota el fullatge espès de la palmera hi ha matèria grisa que camina. Al cap d'uns dies, abandonat del tot, probablement nu i impresentable, creient que no t'han vist i sense esment de tenir visites, una nau arriba per salvar-te.

El curiós del cas, tanmateix, és que a mi no van saber trobar-me, detall que va desencadenar la meva història singular. La relació, doncs, d'aquest succés és el tema de la narració, que si alguna cosa té d'original, que la diferència d'altres històries semblants, de reeixida fortuna literària, és que aquesta és verídica. Res no hi ha, per tant, d'imputable a la meva imaginació ni res podrà ser titllat d'impossible, fantasiós o exagerat. Només la veritat neta sense més consideracions que les que una immensa solitud pot provocar, les reflexions d'un home sol, enfrontat a si mateix, separat dels altres a qui estima, especialment la seva dona, plantejant-se què de capriciós hi ha a la vida, què de sotmès a l'atzar, o quin destí o voluntat o disseny ens condueix a situacions tan extremes, tan fora d'allò que pot arribar a ser previst o desitjat.

No m'interessa ara d'oferir un preàmbul explicant la meua vida precedent, l'objecte del qual no seria altre que el d'allargar i posposar la relació dels fets que ens interessin. Obviaré, per tant, de dir qui sóc i on vaig néixer, quins són la meua pàtria, el meu ofici i la meua religió, i a qui va escaure, un dia malastruc, i ara es veurà per què, d'esdevenir la meua esposa. Tot això, i encara més, d'altra banda, són coses que aniran apareixent al llarg de la narració en la mesura que van constituir part de les meves cabòries en aquells anys d'apartament.

La reflexió va ser, és cert, el meu gran i acollidor refugi. ¿Què podia fer, si no, tot sol, desemparat i trist,

que pensar en la Fortuna? El lector veurà en aquest llibre quines eren les rutes del meu pensament. I comprovarà com tan aviat gosaven demanar comptes a l'atzar i les planetes, com s'aqueferaven en l'enginy d'un nou recurs de subsistència. El llibre, però, no és un dietari: no l'hauria pogut escriure, mancat com estava de les eines convenients. Tampoc no és un manual de supervivència ni un tractat de recursos per autoabastir-se. Deixeu-me que el qualifiqui, modestament i sincera, com la crònica del meu capteniment.

II

En què s'explica la circumstància aproximada del naufragi i la salvació que va seguir-se'n

Començaré, doncs, dient que un bon dia, no sé ben bé com, em vaig sorprendre interpretant el sempre imprevis paper de naufrag. He dit sorprendre i no exagero en absolut. És prou sabut que qui no vol pols ha d'estar-se d'anar a l'era. Però jo no havia anat a l'era. Vull dir que no m'havia embarcat per voluntat pròpia. M'havien segrestat, lligat, emmanillat, emmordassat, m'havien engegat a la bodega d'un vaixell i just aquell vaixell i no cap altre havia naufragat. Tot això s'esqueia poc després de contraure feliç matrimoni i poc abans de poder-lo consumir, tal com disposen les normes.

No sé quants dies havien passat des d'aquella atziaga circumstància. Tancat en una llòbrega cofurna, només sentia el paorós esbufec del vapor. No podent veure res i incapaç de cap moviment, el balanceig de la nau em feia tot l'efecte de la gola afamada d'un cicló, perquè jo desconeixia si navegàvem sobre sòlida estructura o fustam tremoladís. De tant en tant, rebia la visita d'algun dels segrestadors que, sense cap paraula mitjancera, m'atansava alguna mica de manduca. Mentrestant, pel que pogués ser, jo anava provant d'afluixar les lligadures; i estava ben a punt d'aconseguir-ho quan, pel que es veu, van obrir-se les costures de la nau i, amb la invasió intempestiva de les ones, el vaixell es va enfonsar. No em pre-

gunteu dades tècniques sobre el succés, ni la posició aproximada del navili: perdut com anava, això només ho he pogut deduir després, un cop recuperada la meva condició d'home civilitzat i contemporani. Vaig ser l'únic supervivent d'aquell desastre, o almenys ningú més dels qui seguíem aquella ruta no ha donat senyals de vida en tots aquests anys: molt serà que algú altre, més o menys com jo, estigui encara jugant al solitari en alguna illa apartada. Llevat d'aquesta improbable circumstància, puc assegurar que en aquell accident degueren morir unes cinc mil persones, entre passatgers d'ambdós sexes, criatures de sexe indecís, mariners de sexe unitari, polissons de sexe recòndit, contrabandistes de sexe enganyós i altres varietats del passatge.

No recordo quant de temps vaig estar en remull, però no crec que baixés dels nou dies, encara que, si val a dir la veritat, com que jo no tenia disposició per deturar-me a pensar i fer els càlculs que escaurien, no posaria la mà al foc en una afirmació d'aquesta mena.

De bon començament, a l'escalf de la sotragada inicial, em sostenia en una immensa cassola multitudinària que va fer-me les funcions d'una petita barca a la deriva. Pel que es veu, en el moment del sinistre devien estar preparant la minestra, perquè el recipient duia una bona pitança. Era un bullit verdenc i espès, tacat de llunes d'oli, on suraven penques de cansalada, algun tros de botifarra, fetges de gallina i, per damunt de tot, excessos de verdura: patata, bajoca i ceba, amb alguna mica d'api, col i pastanaga. Vaig intentar mantenir-me en aquell brou, sense immutar-me, provant d'anar buidant-lo per fer-me lloc. Com era d'esperar, però, la improvisada nau va trabucar-se i, sense prou traça per impedir-ho, es va enfonsar. Ja sap tothom que un naufrag s'afer-

ra a un escuradents, abans que no s'ofega, però, incapaç de trobar cap escuradents o tros de cosa suradora en aquella incompostura que no tingués ja un egoista ocupant disposat a defensar-ne la possessió exclusiva, vaig haver de prosseguir només amb la força dels braços. Recordo que primer érem tres, els qui ens barallàvem ardidament amb les onades tot provant de salvar-nos. A un dels tals, casualment un dels meus segrestadors, jo mateix vaig ajudar a enfonsar-lo. L'altre va desaparèixer pels seus propis mitjans i sense excessiu escàndol. En el trajecte cap al meu salvament, vaig avançar una família que naufragava perfectament unida i que, probablement, devia ofegar-se ordenadament: primer les criatures, després l'esposa, més tard la tia, l'àvia i un criat, i a l'últim el marit, capità feliç de l'esquif conjugal. Quan ja devia dur un disbarat de milles en un estil lliure però tanmateix acurat (no en debades havia estat campió nacional universitari), vaig perdre el coneixement; i m'hauria ofegat si no hagués estat per alguna circumstància encara no aclarida. M'hi he capficat posteriorment i he pensat en diverses explicacions possibles, com ara una concentració desacostumada de sal en aquell indret, o que la nau destrossada dugués una càrrega exagerada de petroli o producte semblant, com ara oli de balena, que té efectes amorosidors sobre les ones. Com que cap d'aquestes raons no m'ha semblat mai prou solvent, però com que alguna explicació hi he de donar, no prou fiat que tot s'esdevingués a causa de la meva potència, m'he decantat a pensar que tot plegat és un misteri. Però com que tot misteri ha de tenir per força una raó, m'ha semblat que aquest podia ser un de tants secrets de la Providència. No sé si un doff, un tritó escatat o una nereida compassiva, desobeint Neptú, podrien ser-ne els responsables. El cert és que les onades em van ar-

rossegar fins a una platja propera, talment un Jonàs sense balena; que així em vaig salvar; i que en aquest punt precis és on, pròpiament, comença la present història.

III

On s'explica com l'autor arriba a una terra desconeguda després del naufragi, i quins van ser el seu primer tiberi, el seu primer descans i les reflexions que van aqueferar-lo en el nou dia

Quan em vaig despertar estava com si m'haguessin clavat a la sorra i en un principi no sabia res del que havia passat. «¿On sóc? —vaig dir-me—. ¿On és, l'altra gent? ¿I el barco?» Confesso que en aquell punt no em preocupava poc ni gaire la correcció del meu vocabulari. Em vaig desenganxar, em vaig espolsar la sorra i em vaig asseure. La mar, ara, estava tranquil·la, els núvols havien marxat i lluia una lluna pleníssima. Llavors ho vaig comprendre tot i vaig resar un parenostre en acció de gràcies, per haver estat, com jo creia, l'únic salvat, l'escollit d'entre tota aquella gernació tan diversa que feia la travessia, com un nou Noè, com un Lot, la llavor que el destí serva per preservar l'espècie o alguna estranya virtut. Avanço que, més tard, aquest va ser un dels meus principals motius de reflexió. ¿Què d'especial havia vist l'Altíssim en mi, que m'hagués reservat per a una altra ocasió més avinent? ¿Quin atractiu m'havien vist a les Altures? Jo, encara que jove i d'aspecte, penso, prou acceptable, no era tampoc cap cosa de l'altre món, de manera que poc podia acudir-se'm que hi hagués algun motiu per estalviar-me. No és, tanmateix, convenient de distreure ara el lector amb aquestes cavil·lacions, ja pròpies d'una situació més reposada i sòlida. En aquell moment, jo en-

cara em trobava abatut i aclaparat pel canvi que anava a experimentar, d'una manera tan radical, la meua vida; i més si es té en compte l'imprevist de la situació, sostret amb violència com qui diu dels braços de la meua esposa, apartat amb brutalitat de l'escalf d'una prometedora vida familiar, projectat amb fúria a la feréstega costa d'aquell cul de món extraviat. Així és que l'oració inicial aviat va ser substituïda per un pensament espaordidor. «Frank —vaig dir-me—, fixa-t'hi bé, que això que xafes no és la platja d'Acapulco, sinó tal vegada una illa, probablement deserta, però que si no ho és potser està poblada de salvatges de dieta no precisament herbívora.» ¡Quina alegria no hauria tingut si, l'endemà, en sortir el sol, descobria darrere aquelles ombres una filera atapeïda d'apartaments i hotels! ¡O si em despertava i em trobava envoltat per totes bandes de banyistes, amb les seves tovalloles multicolors, els para-sols esquitxant la sorra com una florida de bolets de lona, els transistors a tota veu i un guirigall de crits com si es tractés d'una colònia de foques! No hi feia res que tothom parlés una llengua estranya i ningú no m'entengués. Tampoc m'importava si havia anat a parar a l'altra punta de món de qualsevol hemisferi. Però em feia basarda pensar que aquella no fos una costa civilitzada, sense un telèfon a prop per comunicar-me ni servei de taxis. Com que era de nit, no podia prendre cap decisió perquè no sabia cap a on anar i, a més a més, a mesura que m'anava desvetllant i se m'aclaria el cap, m'adonava que el que de veritat volia i necessitava en aquell moment era menjar. Fiant-me, doncs, del poc que s'hi veia i fent servir el meu instint com a conductor, vaig començar a caminar en direcció contrària a la mar fins que vaig notar que sota els meus peus ja no hi havia sorra, sinó herba, una espessa capa

vegetal d'escassíssima alçada. Em vaig acotxar, vaig palpar el terra i vaig provar d'identificar-hi alguna matèria comestible. Hi havia herbes de moltes menes que no sabia si eren cosa menjadora. També n'hi havia d'altres que punxaven i que de seguida vaig rebutjar. Així doncs, aquell dia —aquella nit en realitat— vaig associar la meva fam com els conills, malgrat que la verdura sense amarnir no m'ha agradat mai gaire. Després, com que estava cansat i, nogensmenys, tip, vaig abaltir-me i no em vaig despertar fins que el sol ja era al zenit.

El primer dia d'estada en aquell indret va ser d'inspecció del terreny, perquè cal conèixer on es tenen els peus per saber a què atènyer-se i quins són els perills que t'amenacen i de què disposes per sortir-te'n, si és que pots. Covava en mi l'esperança que hi hagués alguna sorpresa reservada, alguna cosa que jo no havia encertat a imaginar però que seria la solució al meu problema, com si fos possible, per exemple, que algun dels meus col·legues m'hagués gastat una broma nupcial; o que en alguna cala amagada pogués trobar un port dissimulat d'un traficant d'armes al servei dels àrabs, on poder comprar un passatge que em tornés al món civilitzat. No vaig ni tan sols sospitar la possibilitat que tot plegat fos un somni de tan despert com estava. Però en canvi vaig trobar natural que, si m'asseia de cara a mar i esperava, una hora o altra arribaria a passar algun vaixell dels milers que solquen els oceans, disposat a recollir-me. En aquell moment, jo, tremendament ingenu, no recordava que el mar fos tan descoratjadorament gran. Vaig trigar hores, després de moltes amb la vista clavada a l'horitzó, a comprendre que en tindria per temps, perquè aquella zona, pel que podia deduir de les cares dels passatgers ofegant-se, i de les mil llengües i dels crits que proferien, podia

ser qualsevol racó del planeta. A més que, segurament, les autoritats encarregades de l'assumpte conclourien que no hi havia hagut supervivents. I si de cas en buscaven, el més probable és que no ho fessin on em trobava jo, perquè, com he deixat oportunament dit fa una estona, aquella terra es trobava a moltes milles en no sabia quina direcció de l'indret del sinistre. De manera que podia ben imaginar-me vivint al bell mig d'una mena de racó de Fleurieu, on per coincidència de corrents i forces marines no s'escau que les naus s'hi acostin, sense raonables possibilitats que algú s'hi deixés caure, llevat que caigués en una desgràcia de similar faisó a la meua, amb la qual cosa qui en fos protagonista no em forniria pas el mitjà per evadir-me d'aquella situació, sinó, només, en el millor dels casos, una agradable companyia i una mica de col·laboració en els afers de la subsistència, que podia resultar competència o fins i tot enfrontament i continuau de problemes si el nouvingut no es blegava a les meues conveniències. De tot això, vull puntualitzar —si he de ser sincer—, el que em sabia més greu era que la meua dona es pogués creure vídua i al cap d'un temps prudencial —no caldria sinó— s'encapriciés d'algun gambairot i tornés a casar-se, amb el greuge addicional d'incórrer en un cas evident de poliàndria que l'Església i la Llei justament condemnen. Llavors vaig dir en veu alta: «Mentre jo sigui viu, Flàvia és la meua dona». En aquell moment, vaig fer-me el ferm propòsit de treballar sense descans per evitar aquest desenllaç fatal. Vaig donar un cop d'ull per tot el que em voltava, vaig prendre consciència de la meua solitud corpnedora i, mirant cap a l'horitzó blavís amb tonalitats rosades, vaig dir: «Tornaré a casa», sabent com sabia que no era gens fàcil.

IV

On l'autor inspecciona l'indret i confessa les seves pors respecte d'una hipotètica presència de salvatges, juntament amb una succinta descripció de l'illa

Malgrat que el desig d'abandonar aquell lloc tenia un fonament legítim, el cert és que aquesta no podia ser la meva preocupació inicial. Calia saber en quin indret em trobava i, sobretot, com era aquell indret, perquè això condicionava poderosament la meva estratègia de sortida. Des del primer moment, havia sospitat que havia anat a raure en una illa, perquè trobava que era el més natural. M'hi feien pensar els exemples fornits per la literatura, des d'aquell Ulisses que va salvar-se a l'illa de Calipso, fins a Crusoe, el qual em disposava a imitar. D'altra banda, tothom sap que la Terra té més costa illenca que no pas continental, per molt que els mapes semblin indicar el contrari, error que es justifica per tanta illa diminuta com pullula per les immensitats marines. Un cop comprovada la condició illenca del territori que m'havia acollit, em convindria saber si en cap extrem de l'horitzó s'atalaiava una altra terra. I, sobretot, es mantenia el dubte de les dimensions de l'illa, en el cas que ho fos. Jo sabia que una illa petita tenia l'avantatge que era de més bon visitar i, per tant, de detectar-ne els perills, ja fossin de caràcter natural o de qualsevol altra espècie, entre els quals no havia descartat la possibilitat que hi hagués caníbals. Però això volia dir, també, i aquí te-

nim l'inconvenient, que com més petita fos també tindria menys recursos de subsistència i, per tant, menys possibilitats de sortir-ne viu. A més, que si era en excés petita a la millor no figurava en els mapes i ningú no la tindria en compte ni tan sols per estiuejar. Tocant al tema dels caníbals, si n'hi havia, com més gran fos l'illa més difícil ho tindríem, ells i jo, per coincidir, tal com és sabut d'ençà que Pascal va posar-ho en evidència, de manera que la major grandària comptava, sense cap mena de dubte, amb les meves preferències. Fetes aquestes observacions sobre avantatges i inconvenients de l'extensió del territori, i un cop confessada la meva incompetència en agrimensura, passo a fer una, si no detallada, almenys prou suficient, descripció del lloc, fruit d'una primera inspecció que vaig realitzar-hi.

Mirada des del punt més alt que vaig saber trobar, que era una muntanya a unes tres hores de la platja, aquella terra confirmava les meves sospites tot revelant-se'm illa. En el moment de comprovar-ho vaig tenir un esvaïment mentre em deia: «¡Cap sortida!». Però de seguida em vaig recuperar i aleshores la impressió va ser ben contrària, com després s'explicarà. Era una illa petita, abastable amb la mirada, sense altres terres pròximes que l'acompanyessin. Per la forma, va passar-me pel cap la idea d'un *croissant*, tot i que aquesta primera comparança podia ser un reflex inconscient dels meus hàbits gastronòmics, que ja començaven a ser-me enyoradissos. Potser seria més precís dient que era una illa en quart creixent o amb l'aparença d'unes banyes. Amb el temps vaig poder comprovar que el símil de la lluna era el que més justament li esqueia, perquè el vaivé de les marees n'anava variant la superfície, tot i que mai, com és fàcil de comprendre, no assolía cap extremitud, ni el d'esponerosa illa

plena, ni el d'illa nova que, per a mi, hauria estat una autèntica dissort.

Jo havia arribat a l'illa per la banda de llevant, que és el cantó cap on s'adrecen les banyes de la suposada lluna. Aquest cantó feia una llarga platja de sorra, com ja ha quedat dit, amb molt pocs accidents que la interrompessin. Els extrems corbats de l'illa permetien que les aigües, aquí, fossin més tranquil·les, talment com si es tractés d'una mar interna. L'altra cara de l'illa, en canvi, oberta i a l'embat de les ones, era una llarga platja de pedres, més irregular que la primera, amb freqüents penya-segats, esculleres i cales. Les puntes del croissant eren dos pronunciats roquissers, que es prolongaven en una mena de serrell de muntanyoles, no sabia dir-ne cabalment l'alçada, les quals venien a ser com el nervi de l'illa. De tota manera només mitja dotzena de pics sobresortien del conjunt, emergint per damunt d'una espessa selva, que s'escampava a banda i banda de les muntanyes fins a arribar a les platges, estreta i costeruda la pedregosa, ampla i plana la sorrenca. La part poblada d'arbres ocupava la major part de l'illa i oferia a la vista un aspecte feraç, que permetia plantejar-se totes les incògnites. Per exemple: ¿podia escaure's que entre tanta ufana i tanta verdor eixorivida i tanta fulla expansionant-se hi hagués algun poblat, ja fos una simple clapa de barraques unifamiliars o una elemental disposició de coves d'habitatge grupal? Des de l'estricta perifèria illenca per on de moment em movia, o des de la talaia de la muntanya, no se'n veia cap rastre, ni de cap edifici més que menys arcaïtzant, ni de cap camí que hi conduís, ni de cap resta de cosa que ho delatés com ara la petja inconfusible d'una persona, ni tan sols la fugaç esfilada d'una fumerola. Hi havia, només, arbres atapeïts fins a perdre

la noció de la distància, crits de bèsties que no tenien res d'humà i una invitació tenebrosa a aventurar-se per enmig de les bosquíries.

V

*On es dóna fe dels recursos naturals de què disposa l'illa i de com
l'autor es tranquil·litza en relació al futur*

Un cop demostrada la meva instal·lació illenca, i de moment esbravat el propòsit d'una immediata partida, era qüestió de preocupar-se pels aspectes més materials del forçat sojorn i, en primer lloc, per la subsistència. Com que el meu propòsit no és de fer un dietari on anar establint l'ordre precís de cada esdeveniment, passo a exposar la relació de matèries disponibles, sense tenir en compte la cronologia en què van ser trobades.

De la banda vegetal va semblar-me que no hi havia problemes, perquè pertot es veien arbres carregats de fruits estranys, els noms dels quals jo no coneixia, llevat del coco, que, dit sigui de passada, no era gaire abundant. A més a més, no era gens fàcil d'emparrar-se a les sorprenents alçades on la carn d'aquest fruit encara és fresca, perquè no ha acabat de madurar. La tècnica de la grimpada sobre la soca nua vaig haver de pagar-la amb més d'una caiguda i bona profusió de rascades i contusions. Tampoc no hi havia, certament, les hortalisses a què estava acostumat, ni podria fer-me la il·lusió del pa, ni el vi, ni l'oli —tan imprescindibles en la nostra gastronomia—, almenys momentàniament. Però per aquest cantó no podia queixar-me. Tenia fruites dolces i amargants, de polpa dura o agradablement aigualoses, moltes de les quals podien fer-me fantasiejar com si es tractés

de préssecs o albercocs, melons o palosantos, carbasses o bé cogombres. A més que, del medi vegetal, de seguida vaig veure que no en trauria només provisions alimentàries. No sabia com però sabia que aquelles soques i aquelles fulles i les escorces i els sucus que rajaven de les ferides només calia aprendre'ls d'aprofitar, que al cap i a la fi la meitat de la civilització prové d'aquest regne silenciós que viu de la llum del sol i arrelat a terra. Posant-hi, doncs, una mica de taleia, paciència i enginy —virtuts que no em mancaven—, no em costaria gaire d'aprendre a trobar bon ús a cada cosa que la Natura havia fet brollar, com per art d'encantament, en aquella illa apartada de tot el món conegut, com si sabés o hagués previst que un dia algú les pogués necessitar.

Pel que fa a les bèsties, es veien sobretot moixons —i dic moixons i no pinçans o merles perquè les varietats de l'illa no tenien res a veure amb les que jo llavors coneixia— i diverses menes de llangardaixos i serpents, com també una gran quantitat d'insectes la missió dels quals sembla que no era altra que la d'inquietar. De mamífers, en un principi no en vaig saber veure, encara que més tard vaig descobrir uns conillassos negres d'ulls vermells i una mena de porquets coberts d'un pèl verd marronós i amb les orelles caigudes. L'atenta observació dels animals, d'altra banda, va tranquil·litzar-me Déu n'hi do de moltes justificades temences que m'affligien. Efectivament, de seguida vaig veure que cap d'aquelles feristeles no tenia por de cap altra ni tan sols de la meva presència. En un principi, vaig estranyar-me'n perquè jo suposava que, llevat que fossin ostensiblement superiors, em defugirien, s'amagarien en veure'm, semblantment a com ho faria jo si em trobava amb algun carnívor que pogués abatre'm. Però després vaig deduir que no devien

estar acostumades a mostrar recel, d'on es desprèn que no hi havia res en aquell territori que pogués suscitar-los cap mena de basarda, ni bèstia carnissera ni home mator. Sortosament, doncs, no calia témer cocodrils, rinoceronts ni cobres. En canvi, un dia, quan ja gairebé feia un mes que hi era, vaig descobrir un ramat de tortugues que s'estaven quietes a la vora de l'aigua. Precisament a l'aigua era on hi havia una més gran quantitat de tall, encara que el problema inicial era poder-ne pescar, com caçar-les era el difícil pel que fa a les bèsties terrestres. El que em resultava més a l'abast, de fet, eren els molluscs, que s'arrapaven en els dos extrems rocosos de l'illa i que em representaven, quan ho vaig descobrir, un rebost sempre proveït de menjar.

Només un punt negre quedava doncs per resoldre en la meva dieta i aquest punt era l'aigua. Sense cap riu, ni rierol ni estany en tota l'illa, almenys pel que fins llavors havia vist, els primers dies vaig haver-me d'aconcentrar amb la llet de coco i el líquid que em fornien les mateixes plantes. Però aquest sistema de seguida va amoïnar-me perquè, per mica que badassis, la llet de coco aviat agrejava i els sucus vegetals no sempre tenien bon paladar. No va ser fins al cap d'una setmana de trescar que vaig descobrir una font de doll esprematxat, com un quart de teula, que rajava entre unes roques tapades per la brolla i que s'escolava lentament entre les herbes fins a no més d'un centenar de passes, on desapareixia engolida pel pedruscall. Els arbres, en aquell indret, feien com una murada, de manera que la font quedava enclosa en una mena d'interior, on el rajolí ressonava per damunt de totes les altres coses. Primer, doncs, vaig sentir el soroll, que jo vaig associar en un principi a l'eco dels meus records, i al cap d'una bona estona vaig localitzar la font.

Feta la descoberta i sense de moment cap idea millor, vaig decidir instal·lar-me allí a la vora, sota d'aquells arbres grandiosos que devien ser, pensava, sense saber-ho del cert, baobabs o una cosa semblant.

VI

*On l'autor reflexiona sobre la seva sort per haver arribat,
precisament, en aquella illa*

L'illa, com és fàcil de veure, era de bon aguantar i això va fer-me pensar, ja en els primers dies, quan encara no m'havia deixat posseir per cap mena d'enyor, per cap pruija ardent insuportable, per cap sort de capficament o desesperança, que podia tranquil·lament donar les gràcies. Efectivament, nàufrag solitari, supervivent dilecte a l'ull de Qui-ho-veu-tot, havia anat a parar no a qualsevol banda —i anar a parar a una banda o altra ja fóra molt en aquella circumstància—, sinó a una illa quasi perfecta. Podia haver estat, per exemple, un illot erm com una mala cosa, o un rosari d'esculls sotmesos dia i nit a l'embat de les ones. El meu cos hauria pogut deturar-se en un d'aquells bancs de sorra que de tant en tant afloren per sobre les aigües o encallar en una barrera de corall, ric i envejable per a qui pot sortir-se'n, però no pas per a qui hi ha de restar. Hauria pogut ser destinat a la pacífica Osborn, una illa de no més de cent metres de llarg, tota coberta de lleons marins i d'iguanes rostint-se al sol, sense ni la més mínima ombra arbòria. O tal vegada hauria pogut ser la que en les cartes de navegar és Khomiï, a dues mil milles de qualsevol altra costa, tota ella un immens cau de formigues, les unes vivint de l'escassa vegetació que es renovella contínuament per tal de nodrir-les, les altres alimentant-se de les seves congè-

neres, i totes servint de minestra als escassos rèptils que els fan la competència. Hi ha illes perdudes enmig de les immensitats marines en què pujar la marea vol dir desaparèixer per unes hores completament sota l'aigua. ¿Què hi hauria fet, jo, si s'hagués escaigut de deixar-m'hi caure? ¿I si la mar m'hagués precipitat malintencionada en una illa volcànica, sotmesa a imprevistes erupcions no compensades per cap posteritat pompeiana? El naufragi s'hauria pogut esdevenir, si ens deturem a pensar, en qualsevol altra banda molt més perillosa i esquerpa a la vida. Sense anar més lluny, Flàvia i jo havíem pensat de fer el viatge de noces cap a l'antiga Tule, a la recerca de Sigrid, allà on el glaç és permanent i els naufrags arriben a la costa enxampats en les penques gelades. ¿Què hauria passat si la Fortuna hagués decidit interferir-se'm en aquell trajecte? Sóc un notable viatger i no em ve d'aquí a l'hora d'embarcar-me, de manera que ben bé hauria pogut anar a raure, accidentalment, en una costa inhòspita, malgrat que fos continental, on em resultés impossible de subsistir i alhora d'arribar-me a qualsevol zona habitada. ¿I si arribava a algun lloc ple de persones i resultava que no els queia prou bé i se'm cruspien? Podia haver-me salvat en una costa qualsevol el mateix dia que una tropa estrangera hi desembarcava, de manera que jo podia ser pres —desarreglat com anava— per un indígena, amb conseqüències més aviat nefastes per a la meva anatomia. Encara podria esmentar casos més terribles que els que fins aquí he apuntat. Per exemple: podria no haver arribat enlloc; podria haver nedat, i nedat, i nedat, fins que la manca de més coratge m'hagués deixat a la mercè de les profunditats marines. O hauria pogut arribar a un d'aquests paratges que destinen a fer pràctiques amb la bomba atòmica. ¿No hauria estat horrible? De manera

que em trobava en una illa deserta i a més isolada, probablement molt lluny de cap continent. Però en canvi tenia la sort de seguir la millor i més rica tradició dels naufragats. Mai ningú no ha vist un naufragat havent-se-les amb la tundra i la neu o amb un infinit desert de sorra. La institució del naufragi és essencialment tropical, cosa que corroboren gairebé tots els testimonis. Naufragat amb illa, palmera i cocos, potser plataners, una ampolla per a enviar missatges, un vaixell que passa de lluny en lluny però que mai no et veu... Sense cap mena de dubte, jo tenia molt més.

Exposada aquesta reflexió, faig en aquest punt del relat una justificada pausa per explicar, ni que sigui superficialment, quin era el meu aspecte en el moment d'abordar l'illa, amb quines alforques venia i, per tant, de què disposava per començar.